

Jankó Judit

A cél: a magyar művészet láthatóvá tétele

Interjú Hamvai Kingával

Az MNB-Ingatlan Kft. főként absztrakt alkotásokból álló gyűjteményének kezelése új szakaszba lépett. Elkezdődött a művek kihelyezése a jegybank épületeibe, illetve a kollektív szakmai feldolgozása, kiadványok, katalógusok szerkesztése. A művészeti divízió vezetője Hamvai Kinga, akivel arról beszélgettünk, mitől lett ennek a gyűjteménynek ilyen jellege, és milyen fórumokon tervezik bemutatni az alkotásokat.

JJ: Mi a művészeti divízió feladatköre, és mi a te feladatod a bank gyűjteményének kezelésében?

Hamvai Kinga: Mivel a korábbi, dinamikus gyűjteményezési szakasz lezárult, a művészeti divízió felállításával abba a szakaszba léptünk, melyben most már a kollektív menedzselése került fókuszba. A divízióvezető feladata a szerteágazó program irányítása. A gyűjteményvezető Nagyházi Lilla művészettörténész, a Nagyházi Galéria és Aukciósház egykori ügyvezetője, akinek tízéves tapasztalata segíti munkánkat a műtárgyak gondozásában és az operatív feladatok ellátásában. A megelőző időszakban a modern és kortárs művészeti gyűjtemény gyarapításán volt a fókusz, melynek során egy szakmai tanácsadó testületre támaszkodva – tagjai Keserű Katalin, Spengler Katalin és Fabényi Julia voltak –, egymástól függetlenül készítettek egy-egy gyűjteményi koncepciót. Ez az intenzív gyűjteményezési időszak zárult le a közelmúltban, és a testületben két tag kicserélődött. Fabényi Julia mellett immár Petrányi Zsolt és Rieder Gábor tesznek javaslatot a kollektívba illeszkedő alkotásokra az esetleges további beszerzésekhez.

JJ: Mi a szakmai háttered, honnan érkeztél?

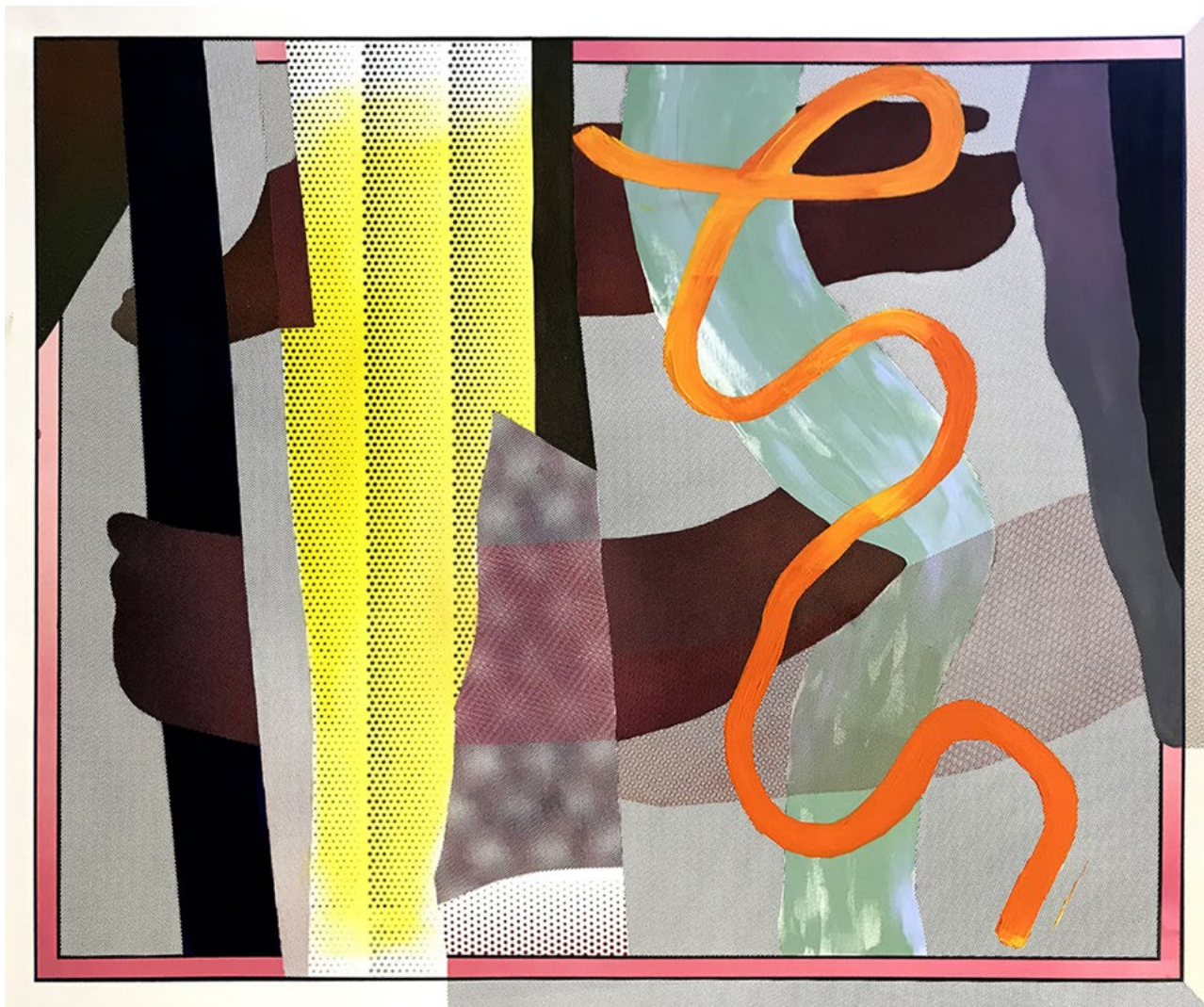
HK: A művészettörténettel párhuzamosan a közgazdaságtan szakot is elvégeztem az ELTE-n, majd a MOME Design és művészeti menedzsment mesterszakát. Közben fél

évet töltöttem Helsinkiben az Aalto egyetem kuratori képzésén, és a szakmai gyakorlatomat is ott végeztem. A finn fővárosban több ázsiai művészeti hallgatóval ismerkedtem meg, a Design Múzeumban pedig egy koreai vendégkurátor mellett asszisztenskedtem, így jól megismerhettem az ázsiai színtér szereplőit. Miután hazajöttem, Germán Kinga témavezető mellett elkezdtem doktori tanulmányaimat a MOME-n. Egy ösztöndíjnak köszönhetően közben egy évre a City University of Hong Kong doktori iskolájának kutatója lettem. Éppen akkor (2017–2018-ban) voltam Hongkongban, amikor hatalmas műtárgypiaci fellendülés zajlott, és a város egy időre átvette Londontól (legalábbis a számok tekintetében) a világ második legnagyobb művészeti központjának szerepét. Óriási élmény volt, hogy ezt ott élőben megtapasztalhattam. Rekordokat döntőgető árú alkotások cseréltek gazdát, mindenre volt pénz a művészet területén, számomra pedig izgalmas lehetőség nyílt a művészettörténet és a közgazdaságtan összekapcsolására a doktori témám keretein belül. A műtárgypiac eredendően érdekelt, a közgazdasági szakdolgozatomat a műkereskedelem gazdasági modelljeiről írtam, nagyon érdekes nemzetközi konferenciákon jártam, inspiráló szakirodalmakra bukkantam a témában. A délkelet-ázsiai térségben a múzeumok és a vállalati művészeti gyűjtemények viszonyrendszere kezdett foglalkoztatni, például

↑
HAMVAI Kinga a háttérben NÁDLER István *Fb. No. 2* (2009, kazeintempera, vászon, 130×100 cm) című művével
Fotó: Rácmolnár Milán

az, hogy a vállalat mit vehet át a múzeumtól a művészeti gyűjteményezés terén és fordítva, a vállalat mit tud hozzátenni a múzeumi menedzsment stratégiai gondolkodásához.

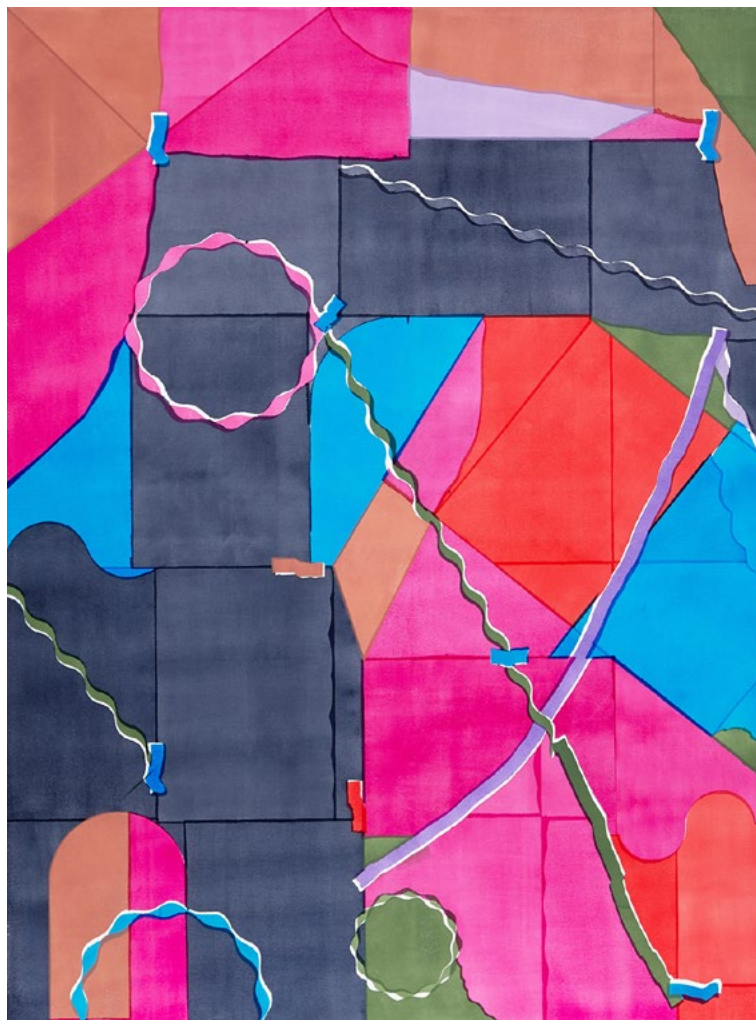
KUSOVSKY Bea:
Rétegzett valóság II., 2019, akril, olaj,
 vászon, 100×120 cm
 HUNGART © 2022

←

JJ: Egy gyűjtemény nem pusztán tárgyak halmaza, hanem összefüggésrendszer is, növeli az értékét a hozzá kapcsolódó elméleti tudás, a kikutatott háttéranyag, sőt a megjelenés is. Ezzel kapcsolatban mit terveztek?

HK: A legfontosabb cél, hogy hozzáférhetővé tegyük a gyűjtemény anyagát a szakma és a nagyközönség számára mind Magyarországon, mind külföldön. Itthon a kortárs és az absztrakt művészet érthetővé, értelmezhetővé tétele is kiemelt feladatunk. A nemzetközi színtérrel kapcsolatban, saját tapasztalataimra is támaszkodva, jegyezném meg, hogy külföldön még a szakmán belül is gyakran kiderül, hogy milyen fájóan keveset tudnak a magyar művészetről. Mégis, amikor az ottani közönség magyar alkotásokkal találkozik, meglepődve érzékeli, hogy a kiállított művek milyen magas színvonalat képviselnek. Sajnos a nagyszerű magyar művészek többsége alig ismert a világon, ezért kulcsfontosságú, hogy külföldön is bemutassuk őket.

E törekvésekhez kapcsolódóan már megtörtént a gyűjtemény digitalizálása, tavaly decemberben élesztettük a honlapot, azóta online formában bárki kutathatja, nézegetheti a gyűjtemény kortárs anyagát. Mindemellett elindult a kollekció brandépítése, melynek része a műtárgykolcsönzés is. Legutóbb a budapesti Ludwig Múzeum

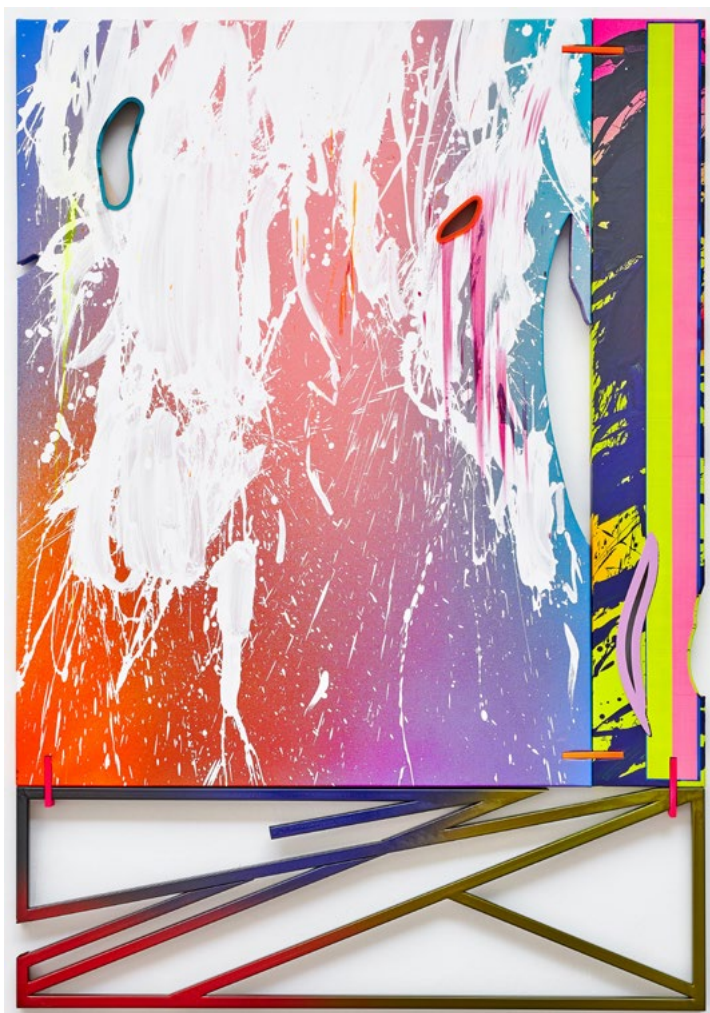
SZINYOVA Gergő:
Cím nélkül (Jelenidő),
 2018, akril, vászon,
 120×90 cm
 HUNGART © 2022

←

↑
 GELLÉR B. István
 alkotásai: *Cím nélkül*
 (1974, tempera, papír,
 52×44 cm), *A grázi*
változat (1976, tempera,
 papír, 70×57 cm), *Hajnal*
 (1973, tempera,
 papír, 42×42 cm)
 Fotó: Rácmolnár Milán
 HUNGART © 2022

NEMES Márton:
Tomorrow 15, 2019,
 akril, lézervágott
 műanyag, acél, fa,
 vászon, 196×136 cm
 HUNGART © 2022
 →

Frey Krisztián-kiállításához bocsátottunk rendelkezésre 28 képet. Emellett a Deák Erika Galéria Fajó János-kiállításához is adtunk egy alkotást, ahogyan a Szépművészeti Múzeum most zárult Cézanne-kiállítására is egy Bortnyik Sándor-munkát. Itthon már beindult a folyamat, most a külföldi kölcsönzések lehetőségeit vizsgáljuk.

Természetesen a céljaink közt szerepel, hogy időszakos tárlatokat tervezünk a nagyközönség számára ingyenes belépéssel, múzeumpedagógiai és participatív programokkal, kifejezetten azokat is megcélozva, akik amúgy nem járnak múzeumba. **JJ:** Ezek szerint edukációs tevékenységet is felvállaltok?

HK: Nagyon fontos törekvésünk, hogy ne csak a szakmához szóljunk, hanem a szélesebb publikumhoz is. Egyelőre a tervezésnél tartunk, vannak még képlékeny pontok, de az biztos, hogy neves művészettörténészeket kérünk majd fel, hogy válogassanak az anyagból. Több mester-tanítvány viszonyhoz vagy művészeti csoportosuláshoz köthető alkotás szerepel a gyűjteményben, ami kézenfekvő téma lehet, mint ahogyan az ornamentika különböző értelmezései vagy az absztrakció különböző irányzatai is, de nem akarok ennyire előreszaladni. Mindenesetre a magas kurátori színvonal mellett a művészetközvetítésre és inkluzivitásra is nagy hangsúlyt fektetünk.

KONOK Tamás: *Balancement*,
1977, akril, vászon, 89×116 cm
Fotó: Rácmolnár Milán
HUNGART © 2022

←

JJ: Az MNB kapcsán nem tudom, hogy használható-e a corporate gyűjtés kifejezés. Milyen célt szolgálhat egy vállalati gyűjtemény?

HK: A banki gyűjtemények általában a befektetési és trezorálási szándékon túlmutatóan sokféle célt valósíthatnak meg. Ilyen például a dolgozói kreativitás vagy produktivitás serkentése, a well-being hatás, mivel a műtárgyak az emberek jólétét, mentális egészségét segíthetik. Amerikában a demencia megelőzésére is írnak fel múzeumlátogatást az orvosok. A reprezentáció is szerepelhet a célok közt, például külföldi partner látogatásakor az intézménynek vagy a vállalatnak a presztízsét növeli, a brandjéről kommunikál egy-egy szakszerűen összeállított műgyűjtemény. Gyakran cégek, intézmények társadalmi

felelősségvállalásának részét képezi, hogy fiatal művészekről, progresszív, feltörekvő galériáktól vásárolnak, támogatva az ökoszisztémát. Szóval nagyon változatos lehet a gyűjtés oka és a művek hatása, inkább komplex válaszok adódnak, mintsem az egyik vagy a másik megközelítés lenne a helyes megoldás. Ezek a doktori témához kapcsolódó gondolatok, ahol alapvetően vállalati gyűjteményekről van szó, de részben a mi gyűjteményünkre is érvényesek. Itt említendő a hosszabb távú célunk, hogy a kollektív bekerüljön az ICOM (Múzeumok Nemzetközi Szervezete) alosztályaként működő vállalati gyűjtemények nemzetközi hálózatába (International Association of Corporate Collections of Contemporary Art, IACCCA) és részt vegyen annak konferenciáin, programjain.

JJ: A Magyar Nemzeti Banknak volt olyan törekvése, hogy a hazai galériás szisztémát segítse?

HK: Azt gondolom, hogy a gyűjtemény létrehozásával az MNB egyfajta mentőövet nyújtott a galériáknak a pandémia alatt, amikor a vásárok elmaradtak. Volt olyan galériás, aki egy teljes állású munkatársat tudott felvenni a vásárlásoknak köszönhetően, másoknak a működését stabilizálta a kezdeményezés.

JJ: Lehet már tudni, hogy melyik munka hova kerül? Elindultak a kihelyezések?

HK: A Nemzeti Bank Felügyeleti Központ és Pénzmúzeum (egykori Postapalota) reprezentatív tereibe már kiraktunk Konok Tamás-festményeket, már csak azért is, mert az épület tervezője, Sándy Gyula építész a művész nagyapja volt. Az épületbe egyébként is a geometrikus munkákat, illetve a 60-as, 70-es évek neoavangárd alkotóit szántuk, az MNB Budai Központjába pedig, az épület jellegzetességeit figyelembe véve, inkább figurális műveket választottunk. A műtárgyak kihelyezésének tervezési és megvalósítási folyamatát Bagyó Anna művészeti tanácsadó irányította.

JJ: Milyen kiadványok megjelentetését tervezitek?

HK: A tavaly decemberben élesített online katalógus frissítése mellett elkezdtünk dolgozni egy kétnyelvű, reprezentatív albumon is, melybe tanulmányokat is szánunk. Visszautalnék arra, amivel a beszélgetést kezdtük. A magyar művészek nagyszerűek, viszont kevésbé láthatóak. Ennek megváltoztatásán szeretnénk dolgozni a katalógus mellett nemzetközi kiállításokkal is.

JJ: Van már erre konkrét helyszín?

HK: Több csatornát is szeretnénk használni. Az egyik a kortárs művészet nemzetközi intézményrendszere, a vásárok, biennálék. A vásárokat nem csak a for-profit standok jellemzik, mellettük sokféle szatellit eseményre is sor kerül. 2022. március 11-13. között rendezik meg például az Art Dubait, amelyen a kísérőrendezvények keretein belül mi is részt veszünk egy kisebb kiállítással. Fiatal alkotókat mutatunk be - Kusovszky Beát, Nemes Márton, Szinyova Gergőt. A másik csatorna a jegybank már kiépített kapcsolatrendszere, melynek révén például a nívós kollektívokkal rendelkező külföldi központi bankokkal szeretnénk cserekiállításokat vagy közös tárlatokat szervezni mindkét fél anyagából válogatva.